

Přidělování práce

Zaměstnavatel nemusí vůči zaměstnanci, s nímž sjednal více druhů práce, plnit svou povinnost přidělovat mu práci podle pracovní smlouvy [§ 38 odst. 1 písm. a) zák. práce] jen přidělováním všech sjednaných druhů práce současně; stačí, že zaměstnanci přiděluje práci odpovídající alespoň jednomu z nich. Může-li zaměstnavatel vzhledem ke sjednaným pracovním podmínkám přidělovat zaměstnanci jinou práci než tu, pro jejíž výkon dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost, není nesplňování zdravotních předpokladů pro výkon práce důvodem k rozvázání pracovního poměru výpovědí zaměstnavatele, je-li zaměstnanec zdravotně způsobilý konat jinou z více sjednaných prací.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 21 Cdo 670/2019-322, ze dne 5.9.2019)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce J. Š., narozeného XY, bytem XY, zastoupeného Mgr. P.P., advokátem se sídlem v S., proti žalovanému Sušické lesy a služby, s. r. o. se sídlem v S., zastoupenému JUDr. S.V., advokátem se sídlem v S., o neplatnost výpovědi z pracovního poměru, vedené u Okresního soudu v Klatovech pod sp. zn. 7 C 174/2014, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 3. října 2018 č. j. 61 Co 161/2018-294, tak, že dovolání žalobce proti rozsudku krajského soudu v části, ve které byl změněn rozsudek Okresního soudu v Klatovech ze dne 11. ledna 2018 č. j. 7 C 174/2014-258 ve výroku o náhradě nákladů řízení a ve které bylo rozhodnuto o náhradě nákladů odvolacího řízení, se odmítá. Rozsudek krajského soudu a rozsudek Okresního soudu v Klatovech ze dne 11. ledna 2018 č. j. 7 C 174/2014-258 se zrušují a věc se vrací Okresnímu soudu v Klatovech k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Dopisem ze dne 25. 4. 2014 žalovaný sdělil žalobci, že s ním rozvazuje pracovní poměr výpovědí podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce. Důvod výpovědi spatřoval v tom, že žalobce na základě lékařského posudku o zdravotní způsobilosti k práci K. N. ze dne 17. 4. 2014 dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost „z příčiny obecného onemocnění k pracovnímu zařazení řidič, údržbář“.

Žalobce se žalobou podanou u Okresního soudu v Klatovech dne 28. 6. 2014 a doplněnou dne 20. 10. 2014 domáhal, aby bylo určeno, že uvedená výpověď z pracovního poměru je neplatná. Žalobu zdůvodnil zejména tím, že pracoval u žalovaného na základě pracovní smlouvy ze dne 31. 3. 1994 (ve znění dohody o změně pracovní smlouvy na pracovní smlouvu na dobu neurčitou ze dne 13. 5. 2005) jako „řidič, údržbář“, že v souvislosti s výkonem pracovní činnosti se začal jeho zdravotní stav zhoršovat a že v době od 21. 1. 2013 do 15. 9. 2013 byl v dlouhotrvající pracovní neschopnosti. Dne 24. 9. 2013 vydala K. N. „písemnou zprávu s výsledkem neschopen výše uvedené práce, to je řidič, obsluha nakladače, řidič nákladního a užitkového automobilu, pomocné práce při úklidu a údržbě města“, ve které bylo na návrh žalobce změněno pracovní zařazení v souladu s pracovní smlouvou „řidič, údržbář“ a uvedeno, že žalobce „pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost“. Dne 17. 4. 2014 K. N. vydala nový lékařský posudek, podle kterého žalobce „pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost z příčiny obecného onemocnění“. Žalobce podal návrh na přezkum tohoto posudku, neboť v něm nebyla výslovně uvedena příčina, pro kterou pozbyl zdravotní způsobilosti k výkonu práce; k návrhu na přezkum. K. N. uvedla, že „trvá na svém závěru a nevidí důvod k přezkoumání posudku“, čímž došlo k porušení práva žalobce „na přezkoumání lékařského posudku, který nebyl v zákonné lhůtě postoupen příslušnému správnímu orgánu“, a takovýto posudek „nemůže být podkladem pro

výpověď“, kterou žalobce převzal dne 28. 4. 2014.

Žalovaný namítal, že lékařský posudek ze dne 17. 4. 2014 uvádí jako příčinu pozbytí způsobilosti dlouhodobě konat dosavadní práci „obecné onemocnění“, což vylučuje použití výpovědního důvodu podle ustanovení § 52 písm. d) zákoníku práce.

Okresní soud v Klatovech rozsudkem ze dne 10. 3. 2015 č. j. 7 C 174/2014-70 žalobu zamítl a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 18 882 Kč k rukám advokáta JUDr. Slavomíra Vlacha. Po provedeném dokazování dovodil, že byl-li ve výpovědi z pracovního poměru ze dne 28. 4. 2014 výpovědní důvod skutkově vymezen tak, že „žalující zaměstnanec dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost z příčiny obecného onemocnění a výpověď byla dána v souladu s ustanovením § 52 písm. e) zákoníku práce s přímým odkazem na závěry lékařského posudku ze dne 17. 4. 2014“, pak je toto vymezení zcela „dostačující a nezaměnitelné s jiným důvodem“, a že námitka žalobce, že „jak posudková lékařka, tak i správní orgán nedodržely zákonem předpokládané lhůty pro vyřízení návrhu na přezkoumání posudku“, nemůže mít vliv na platnost samotného posudku, neboť tento nabývá účinnosti dnem jeho prokazatelného předání žalobci, tedy dnem 17. 4. 2014.

K odvolání žalobce Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 12. 8. 2015 č. j. 61 Co 244/2015-113 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení 8 318,75 Kč k rukám advokáta JUDr. Slavomíra Vlacha. Dovodil, že při zkoumání, zda byl naplněn výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce, je třeba vycházet z lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb a z rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, jen tehdy, „mají-li všechny stanovené náležitosti a nevzniknou-li žádné pochybnosti o jejich správnosti“. Protože lékařský posudek ze dne 17. 4. 2014 vydaný K. N. obsahoval veškeré náležitosti a protože přes poučení poskytnuté mu soudem podle ustanovení § 118a odst. 3 občanského soudního řádu žalobce „neoznačil veškeré právně významné důkazy k prokázání svého tvrzení, že výpověď daná mu zaměstnavatelem dne 28. 4. 2014 v návaznosti na závěry lékařského posudku ze dne 17. 4. 2014 je neplatná“, odvolací soud souhlasil se soudem prvního stupně v tom, že u žalobce byl dán výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce.

K dovolání žalobce Nejvyšší soud České republiky rozsudkem ze dne 11. 7. 2016 č. j. 21 Cdo 5557/2015-146 rozsudek odvolacího soudu a rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Dovodil, že podle právní úpravy účinné od 1. 4. 2012 lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovnělékařských služeb a ani rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, nestanoví (a neprokazují) autoritativně (závazným a zásadně konečným způsobem), že by posuzovaný zaměstnanec vskutku vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost, a že tedy lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovnělékařských služeb a rozhodnutí příslušného správního orgánu, které lékařský posudek přezkoumává, poskytují v příslušném řízení zaměstnanci, zaměstnavateli a soudům (správním úřadům a jiným orgánům) pouze nezávazné „dobrozdání“ o zdravotním stavu zaměstnance z hlediska jeho zdravotní způsobilosti k práci, z něhož soud při svém rozhodování nemůže vycházet ve smyslu § 135 odst. 2 občanského soudního řádu. Dospěl k závěru, že při zkoumání, zda byl naplněn výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce, může soud v řízení o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědi vycházet (jen) z lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb (z rozhodnutí příslušného správního orgánu, které lékařský posudek přezkoumává) pouze tehdy, má-li všechny stanovené náležitosti a jestliže za řízení nevznikly žádné pochybnosti o jejich správnosti. Protože však žalobce se závěry lékařského posudku vydaného K. N. dne 17. 4. 2014 nesouhlasil, a tedy za řízení před soudy vznikly pochybnosti o jeho správnosti, mohla být výpověď z pracovního poměru daná žalobci dopisem žalovaného ze dne 25. 4. 2014 platným právním jednáním, jen kdyby žalovaný důkazy (zejména znaleckými posudky) prokázal,

že žalobce vzhledem ke svému zdravotnímu stavu vskutku pozbyl pro „obecné onemocnění“ dlouhodobě zdravotní způsobilost; poučení podle ustanovení § 118a odst. 3 občanského soudního řádu, které soud prvního stupně poskytnul žalobci, mělo správně směřovat vůči žalovanému, kterého zatěžovalo břemeno tvrzení a břemeno důkazní o tom, že u žalobce byl v době doručení výpovědi z pracovního poměru naplněn výpovědní důvod podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce.

Okresní soud v Klatovech rozsudkem ze dne 11. 1. 2018 č. j. 7 C 174/2014-258 žalobu znovu zamítl a rozhodl, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 47 683,91 Kč k rukám advokáta JUDr. S.V. a České republice na účet Okresního soudu v Klatovech „částku ve výši 7 600 Kč“, vše do tří dnů od právní moci rozsudku. Soud prvního stupně – vycházející ze závěrů učiněných soudem ustanoveným znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví epidemiologie, hygiena, pracovní úrazy a nemoci z povolání, prof. MUDr. M.T., CSc., že „bolesti páteře jsou v dnešní populaci běžné a pouze výjimečně je lze posuzovat jako nemoc z povolání“, že „pokud by pracovní činnost žalobce byla omezena pouze na řízení vozidla bez nakládání s těžkými břemeny, tak ve výkonu takové činnosti by žalobce omezen nebyl“, že jediným významným onemocněním vedoucím k „pracovním omezením“, kterým žalobce trpěl ke dni 17. 4. 2014, bylo onemocnění páteře, že „toto onemocnění souvisí s výkonem povolání žalobce u žalovaného“, což však neznamená, že výkon povolání žalobce u žalovaného byl „jedinou či hlavní příčinou těchto zdravotních potíží“, a že ke dni 17. 4. 2014 „i k datu 28. 4. 2014“ nebyl žalobce pro toto onemocnění způsobilý vykonávat práci „řidič, údržbář“ – dospěl k závěru, že „žalobce coby zaměstnanec žalovaného pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost pro výkon práce sjednané v pracovní smlouvě z příčiny obecného onemocnění“. Uzavřel, že „výpověď z pracovního poměru ze dne 28. 4. 2014 je zcela v pořádku jak po stránce formální (má veškeré zákonem předpokládané náležitosti), tak i věcné, když důvody k postupu zaměstnavatele dle ust. § 52 písm. e) ZP byly v tomto řízení prokázány“ především znaleckým posudkem.

K odvolání žalobce Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 3. 10. 2018 č. j. 61 Co 161/2018-294 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o věci samé, ve výroku o náhradě nákladů řízení mezi účastníky jej změnil tak, že žalobce je povinen zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení stanovenou soudem prvního stupně ve lhůtě šesti měsíců od právní moci rozsudku odvolacího soudu k rukám advokáta JUDr. S.V., a uložil žalobci povinnost zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení 8 495,41 Kč k rukám advokáta JUDr. S.V. do šesti měsíců od právní moci rozsudku. Odvolací soud uvedl, že ze závěrů zpracovaného znaleckého posudku vyplynulo, že „jediným významným onemocněním vedoucím k pracovnímu omezení žalobce je onemocnění páteře označené jako středně těžké postižení páteře, které je způsobeno degenerativními změnami meziobratlových plotének“, přičemž toto onemocnění „sice souvisí s výkonem povolání žalobce u žalovaného, neznamená však, že výkon povolání u žalobce byl jedinou či hlavní příčinou těchto potíží“, a že se proto u žalobce „nejedná o nemoc z povolání“. K námitce žalobce, který odkazoval na stanovisko znalce, jenž uvedl, že žalobce by nebyl omezen ve výkonu činnosti, pokud by jeho činnost byla omezena pouze na řízení vozidla bez nakládání s těžkými břemeny, odvolací soud poukázal na skutečnost, že druh práce sjednaný pracovní smlouvou byl „řidič, údržbář“, nikoli pouze řidič, a že žalobce v době hospitalizace na „Klinice pracovního lékařství“ uváděl, že na pozici „řidič, údržbář“ pracoval nejen jako řidič, ale práce údržbáře představovala manipulaci s těžkými břemeny (nakládání pytlů s cementem, ruční skládání písku, ruční posyp komunikace, skládání dřeva, stěhování nábytku, práce s pneumatickým kladivem apod.); je tedy zřejmé, že tato práce byla pro žalobce fyzicky náročná a s ohledem na jeho onemocnění ji nemohl nadále vykonávat. Odvolací soud uzavřel, že „po formální stránce výpověď z pracovního poměru splňuje veškeré zákonné náležitosti, když v případě skutkového vymezení výpovědního důvodu je zde odkaz na posudek N., což je dle odvolacího soudu zcela určité skutkové vymezení výpovědního důvodu“, a že na základě provedeného dokazování a zejména znaleckého posudku soud prvního stupně dostatečně objasnil zdravotní stav žalobce a dospěl ke správnému závěru, že žalobce pozbyl ke dni dání výpovědi z pracovního poměru vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dlouhodobě způsobilost konat dosavadní práci, přičemž na

platnost výpovědi z pracovního poměru nemůže mít vliv ani nedodržení lhůt pro přezkoumání lékařského posudku. K. N..

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání. Vytýká soudům, že nesprávně posoudily, zda „dovolatel pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dlouhodobě zdravotní způsobilost z příčiny obecného onemocnění pro výkon sjednaného druhu práce podle pracovní smlouvy“, a namítá, že se soudy odchýlily od ustálené rozhodovací praxe představované rozhodnutími Nejvyššího soudu, na která poukazuje, a že proto „výpověď daná dovolateli žalovaným dne 28. 4. 2014 nemůže být platná“. Má za to, že „pokud se zaměstnavatel odvolává ve výpovědi z pracovního poměru na příslušný lékařský posudek, musí být v lékařském posudku výslovně uvedeno nebo z něj musí bez pochybností vyplývat, co bylo příčinou ztráty zdravotní způsobilosti dotčeného zaměstnance“, a že „vydaný lékařský posudek nebyl od počátku způsobitým podkladem pro výpověď z pracovního poměru podle § 52 písm. e) zákoníku práce“ a „pozbyl platnosti v důsledku řádného a včasného nepostoupení námitek dovolatele příslušnému správnému orgánu“. Zpochybňuje závěr odvolacího soudu, že „práce údržbáře představovala manipulaci s těžkými břemeny (nakládání pytlů s cementem, ruční skládání písku, ruční posyp komunikace, skládání dřeva, stěhování nábytku, práce s pneumatickým kladivem apod.), neboť sjednaným druhem práce byl „řidič, údržbář“, přičemž podle dovolatele „už ze samotného pojmenování funkce řidič, údržbář je zřejmé, že se nejedná a nemůže jednat o práci s těžkými břemeny a už vůbec ne o práci s pneumatickým kladivem, ale vedle řízení vozidla zejména o údržbu svěřené techniky“. Vytýká soudům, že „alibisticky a slepě převzaly závěry znaleckého posudku a zejména jeho doplnění“, přestože se znalec „neseznámil s pracovním prostředím ani neznal konkrétní obsah práce, kterou dovolatel vykonával a nemohl tedy jeho způsobilost řádně posoudit“. Dále namítá, že soud „akceptoval návrh nového důkazu (znaleckého posudku) jen ve vztahu k jednomu z účastníků“, čímž se „dopustil porušení zásady koncentrace řízení“, a nesouhlasí ani s rozhodnutím o nákladech řízení. Žalobce navrhl, aby Nejvyšší soud rozsudky soudů změnil tak, že jeho žalobě vyhová.

Žalovaný navrhl, aby dovolací soud dovolání žalobce „zamítl“. Je přesvědčen, že nedošlo „k naplnění předpokladů k přípustnosti dovolání“, že „spor“ byl vyřešen v souladu s „judikaturou“, že „soudy prvního a druhého stupně postupovaly zcela v souladu s kasačním rozhodnutím NS ČR 21 Cdo 5557/2015-146“ a že „ze znaleckého posudku vyplynul zásadní závěr, že žalobce pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost pro výkon práce řidič, údržbář z důvodu obecného onemocnění“, který je pro platnost výpovědi z hlediska jejího důvodu určující.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací [§ 10a zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“)] po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

Nejvyšší soud dovolání žalobce proti rozsudku odvolacího soudu v části, ve které byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o náhradě nákladů řízení a ve které bylo rozhodnuto o náhradě nákladů odvolacího řízení, podle ustanovení § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl, neboť dovolání

podle § 237 o. s. ř. není přípustné proti rozhodnutím v části týkající se výroků o nákladech řízení [§ 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.].

Z hlediska skutkového stavu bylo v projednávané věci zjištěno (správnost skutkových zjištění soudů přezkumu dovolacího soudu – jak vyplývá z ustanovení § 241a odst. 1 a § 241 odst. 3 věty první o. s. ř. – nepodléhá), že žalobce pracoval u žalovaného v pracovním poměru na základě pracovní smlouvy ze dne 31. 3. 1994, že sjednaným druhem práce byl „řidič, údržbář“ a že dne 17. 4. 2014 byl K. N. vystaven lékařský posudek o zdravotní způsobilosti žalobce k práci, podle něhož žalobce „pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost z příčiny obecného onemocnění“ k pracovnímu zařazení „řidič, údržbář“ a na jehož základě přistoupil žalovaný k rozvázání pracovního poměru se žalobcem výpovědí podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce, kterou žalobce převzal dne 28. 4. 2014. Podle závěrů znaleckého posudku znalce v oboru zdravotnictví, odvětví epidemiologie, hygiena, pracovní úrazy a nemoci z povolání, prof. MUDr. Milana Tučka, CSc., jediným významným onemocněním vedoucím k „pracovním omezením“, kterým žalobce trpěl ke dni 17. 4. 2014, bylo onemocnění páteře (středně těžké postižení páteře – dorsalgie) a pokud by pracovní činnost žalobce byla omezena pouze na řízení vozidla bez přemísťování těžkých břemen, tak ve výkonu takové činnosti by žalobce nebyl omezen.

Otázku, jaké jsou z hlediska zdravotního stavu zaměstnance předpoklady pro podání výpovědi z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce vzhledem k právní úpravě posudkové péče a lékařských posudků účinné od 1. 4. 2012 (ode dne účinnosti zákona č. [373/2011](#) Sb., o specifických zdravotních službách), vyřešily soudy v souladu se závěry obsaženými v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2016 sp. zn. 21 Cdo 1804/2015, uveřejněném pod č. 42 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2017, nebo rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 7. 2016 sp. zn. 21 Cdo 5557/2015, který byl vydán přímo v této věci, podle nichž ode dne 1. 4. 2012, kdy nabyl účinnosti zákon č. [373/2011](#) Sb., o specifických zdravotních službách, lékařský posudek vydaný poskytovatelem pracovnělékařských služeb a rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, nestanoví (a neprokazují) autoritativně (závazným a zásadně konečným způsobem), že by posuzovaný zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost, neboť poskytují zaměstnanci, zaměstnavateli i soudům (správním úřadům a jiným orgánům) pouze nezávazné „dobrozdání“ o zdravotním stavu zaměstnance z hlediska jeho zdravotní způsobilosti k práci, z něhož soud při svém rozhodování nemůže vycházet ve smyslu § 135 odst. 2 o. s. ř. Při zkoumání, zda byl naplněn výpovědní důvod podle § 52 písm. e) zákoníku práce, může soud v řízení o určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru výpovědí vycházet (jen) z lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb (z rozhodnutí příslušného správního orgánu, které lékařský posudek přezkoumává) pouze tehdy, má-li všechny stanovené náležitosti a jestliže za řízení nevznikly žádné pochybnosti o jejich správnosti; v případě, že lékařský posudek (rozhodnutí příslušného orgánu, který lékařský posudek přezkoumává) nebude obsahovat všechny náležitosti nebo bude neurčitý či nesrozumitelný anebo že z postojů zaměstnance nebo zaměstnavatele nebo z jiných důvodů se objeví potřeba (znovu a náležitě) objasnit zaměstnancův zdravotní stav a příčiny jeho poškození, je třeba v příslušném soudním řízení otázku, zda zaměstnanec pozbyl vzhledem ke svému zdravotnímu stavu dlouhodobě zdravotní způsobilost, vyřešit (postavit najisto) dokazováním, provedeným zejména prostřednictvím znaleckých posudků. Výpověď zaměstnavatele z pracovního poměru daná zaměstnanci podle § 52 písm. e) zákoníku práce není neplatným pracovněprávním úkonem (jednáním) jen proto, že zaměstnavatel přistoupil k výpovědi pro dlouhodobou zdravotní nezpůsobilost zaměstnance, aniž by měl rozvázání pracovního poměru podložené (řádným a účinným) lékařským posudkem, popřípadě rozhodnutím správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává; uplatní-li zaměstnanec žalobou u soudu neplatnost takového rozvázání pracovního poměru (§ 72 zákoníku práce), soud může shledat výpověď neplatnou, jen jestliže zaměstnavatel dokazováním (zejména znaleckými posudky) neprokáže, že zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost.

V projednávané věci závisí napadený rozsudek odvolacího soudu (mimo jiné) na vyřešení otázky hmotného práva, zda zaměstnavatel může dát zaměstnanci výpověď z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti zaměstnance pro výkon sjednané práce podle ustanovení § 52 písm. e) zákoníku práce, jestliže zaměstnanec dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost jen ve vztahu k některému z více sjednaných druhů práce. Protože tato právní otázka v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena, je dovolání proti rozsudku odvolacího soudu podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání žalobce je opodstatněné.

Projednávanou věc je třeba i v současné době - vzhledem k tomu, že se žalobce domáhá určení neplatnosti výpovědi z pracovního poměru doručené mu dne 28. 4. 2014 - posuzovat podle zákona č. [262/2006](#) Sb., zákoníku práce, ve znění zákonů č. [585/2006](#) Sb., č. [181/2007](#) Sb., č. [261/2007](#) Sb., č. [296/2007](#) Sb. a č. [362/2007](#) Sb., nálezu Ústavního soudu č. [116/2008](#) Sb., a zákonů č. [121/2008](#) Sb., č. [126/2008](#) Sb., č. [294/2008](#) Sb., č. [305/2008](#) Sb., č. [306/2008](#) Sb., č. [382/2008](#) Sb., č. [286/2009](#) Sb., č. [320/2009](#) Sb., č. [326/2009](#) Sb., č. [347/2010](#) Sb., č. [427/2010](#) Sb., č. [73/2011](#) Sb., č. [180/2011](#) Sb., č. [185/2011](#) Sb., č. [466/2011](#) Sb., č. [341/2011](#) Sb., č. [364/2011](#) Sb., č. [365/2011](#) Sb., č. [367/2011](#) Sb., č. [375/2011](#) Sb., č. [167/2012](#) Sb., č. [385/2012](#) Sb., č. [396/2012](#) Sb., č. [399/2012](#) Sb., č. [155/2013](#) Sb. a č. [303/2013](#) Sb., tedy ve znění účinném do 23. 6. 2014 (dále jen „zák. práce“).

Podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce může zaměstnavatel dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru, pozbyl-li zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, dlouhodobě zdravotní způsobilost.

K výpovědi z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce smí zaměstnavatel - jak vyplývá ze znění tohoto ustanovení - přistoupit, jen jestliže zaměstnanec vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, který nebyl způsoben pracovním úrazem, nemocí z povolání nebo ohrožením nemocí z povolání [srov. § 52 písm. d) zák. práce], pozbyl dlouhodobě způsobilosti konat dále dosavadní práci.

Druh vykonávané práce je podstatnou náležitostí pracovní smlouvy [srov. § 34 odst. 1 písm. a) zák. práce], neboť vymezuje, jakou práci je zaměstnanec povinen vykonávat a plnit tak jednu ze svých základních povinností vyplývajících z pracovního poměru [§ 38 odst. 1 písm. b) zák. práce]. Právní úprava umožňuje, aby druh práce byl sjednán tak, že je v pracovní smlouvě dohodnuto více druhů práce. V takovém případě může zaměstnavatel zaměstnanci přidělovat práci odpovídající kterémukoli z více sjednaných druhů a zaměstnanec je povinen takto přidělenou práci konat. Má-li zaměstnanec u zaměstnavatele podle sjednaných pracovních podmínek vykonávat více druhů práce a pozbyl-li dlouhodobě zdravotní způsobilost pro výkon sjednané práce ve vztahu k některému z nich, může zaměstnavatel zaměstnanci namísto práce, pro jejíž výkon dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost, přidělovat práci odpovídající tomu (těm) ze sjednaných druhů práce, kterého (kterých) se dlouhodobé pozbytí zdravotní způsobilosti netýká. Zaměstnavatel totiž nemusí vůči zaměstnanci, s nímž sjednal více druhů práce, plnit svou povinnost přidělovat mu práci podle pracovní smlouvy [§ 38 odst. 1 písm. a) zák. práce] jen přidělováním všech sjednaných druhů práce současně; stačí, že zaměstnanci přiděluje práci odpovídající alespoň jednomu z nich. Může-li zaměstnavatel vzhledem ke sjednaným pracovním podmínkám přidělovat zaměstnanci jinou práci než tu, pro jejíž výkon dlouhodobě pozbyl zdravotní způsobilost, není nesplňování zdravotních předpokladů pro výkon práce důvodem k rozvázání pracovního poměru výpovědí zaměstnavatele, je-li zaměstnanec zdravotně způsobilý konat jinou z více sjednaných prací (srov. obdobné závěry - k výpovědi dané zaměstnavatelem zaměstnanci z důvodu nesplňování předpokladů stanovených právními předpisy

pro výkon sjednané práce zaměstnancem ve vztahu k jednomu z více sjednaných druhů práce – obsažené v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2016 sp. zn. 21 Cdo 3240/2015, který byl uveřejněn pod č. 119 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2017, nebo rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 13. 11. 2018 sp. zn. 21 Cdo 4654/2017).

Nejvyšší soud České republiky proto dospěl k závěru, že zaměstnavatel nemůže dát zaměstnanci výpověď z pracovního poměru z důvodu dlouhodobého pozbytí zdravotní způsobilosti pro výkon sjednané práce podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce, jestliže zaměstnanec zdravotní způsobilost dlouhodobě pozbyl jen ve vztahu k jednomu z více sjednaných druhů práce.

V projednávaném případě se žalobce, s nímž žalovaný rozvázal pracovní poměr výpovědí ze dne 25. 4. 2014 z důvodu uvedeného v ustanovení § 52 písm. e) zák. práce, v pracovní smlouvě ze dne 31. 3. 1994 zavázal vykonávat pro žalovaného práci řidiče a údržbáře, tedy dva odlišné druhy práce. Soudy se proto měly zabývat tím, zda žalobce pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu obou sjednaných druhů práce, nebo jen jednoho z nich. Byl-li by totiž žalobce v době výpovědi zdravotně způsobilý k výkonu práce řidiče (jak nasvědčuje závěr znaleckého posudku znalce prof. MUDr. Milana Tučka, CSc., podle něhož pokud by pracovní činnost žalobce byla omezena pouze na řízení vozidla bez přemísťování těžkých břemen, tak ve výkonu takové činnosti by žalobce nebyl omezen), nemohla by být okolnost, že pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu práce údržbáře, důvodem k výpovědi zaměstnavatele podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce, neboť žalovaný by podle sjednaných pracovních podmínek mohl žalobci přidělovat práci řidiče (druhou ze sjednaných prací), které se (podle závěrů znalce) dlouhodobě pozbytí zdravotní způsobilosti netýkalo. Na tomto závěru by nemohlo nic změnit ani to, že by žalovaný práci řidiče v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době pro žalobce neměl, neboť okolnost, že výkon práce zaměstnance není pro zaměstnavatele zcela nebo zčásti potřebný, může být důvodem pro snížení stavu zaměstnanců za účelem zvýšení efektivnosti práce nebo pro rozhodnutí zaměstnavatele o přijetí jiné organizační změny, vzhledem k níž se zaměstnanec stane nadbytečným [srov. § 52 písm. c) zák. práce], sama o sobě (bez dalšího) však nemůže vést – v souladu se zákonem – k rozvázání pracovního poměru výpovědí zaměstnavatele (srov. odůvodnění již zmíněného rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 14. 7. 2016 sp. zn. 21 Cdo 3240/2015).

Vzhledem k tomu, že odvolací soud (ani soud prvního stupně) se projednávanou věcí z uvedeného pohledu nezabýval, je jeho závěr, že výpověď z pracovního poměru daná žalovaným žalobci podle ustanovení § 52 písm. e) zák. práce je platným právním jednáním, předčasný, a tedy nesprávný.

Souhlasit nelze ani s postupem soudů při zjišťování skutkového stavu věci, na jehož základě soudy učinily skutkové zjištění, že žalobce pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu dosavadní práce.

Závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, vyžádá soud u orgánu veřejné moci odborné vyjádření. Jestliže pro složitost posuzované otázky takový postup není postačující nebo je-li pochybnost o správnosti podaného odborného vyjádření, ustanoví soud znalce. Soud znalce vyslechne; znalci může také uložit, aby posudek vypracoval písemně. Je-li ustanoveno několik znalců, mohou podat společný posudek. Místo výslechu znalce může se soud v odůvodněných případech spokojit s písemným posudkem znalce (§ 127 odst. 1 o. s. ř.).

Vzhledem k tomu, že rozhodnutí v projednávané věci záviselo na zjištění, zda žalobce pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu dosavadní práce, a tedy na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, soud prvního stupně – s přihlédnutím ke složitosti uvedené otázky – správně ustanovil ve věci znalce v oboru zdravotnictví (poté, co poučil žalovaného podle ustanovení § 118a odst. 3 o. s. ř. o jeho povinnosti označit důkazy k jeho tvrzení, že žalobce pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu dosavadní práce vykonávané u žalovaného z důvodu „obecného

onemocnění“, a poté, co žalovaný navrhl vypracování znaleckého posudku v oboru zdravotnictví). Ustanovil-li však tímto znalcem prof. MUDr. M.T., CSc., zapsaného v seznamu znalců pro odvětví epidemiologie, hygiena, pracovní úrazy a nemoci z povolání, náležitě neuvážil (stejně jako odvolací soud, který ze znaleckého posudku podaného uvedeným znalcem rovněž vycházel), že povaha otázky uložené znalci vyžaduje, aby k jejímu posouzení bylo nařízeno vypracování znaleckého posudku odborníkem z oboru (a příslušného odvětví a náležité specializace), do něhož spadá posuzování zdravotní způsobilosti k práci, aby nevznikaly pochybnosti o správnosti znaleckého posudku (srov. zprávu o úrovni znaleckého dokazování u soudů a státních notářství, Cpj 161/79 občanskoprávního kolegia bývalého Nejvyššího soudu ČSR, schválenou usnesením pléna Nejvyššího soudu ČSR ze dne 23. 12. 1980, Pls 3/80, uveřejněnou pod č. 1 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1981). Takovým znaleckým oborem je zdravotnictví, odvětví zdravotnická odvětví různá a specializace posudkové lékařství (srov. též přílohu č. 1 vyhlášky č. [123/2015](#) Sb., kterou se stanoví seznam znaleckých oborů a odvětví pro výkon znalecké činnosti). Nepřikročily-li soudy – po náležitém zjištění náplně práce „řidič, údržbář“ vykonávané žalobcem u žalovaného – k ustanovení znalce s touto odborností, jemuž by uložily odpovědět na otázku, zda žalobce vzhledem ke svému zdravotnímu stavu v době doručení výpovědi z pracovního poměru pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu dosavadní práce, zatížily řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a k níž dovolací soud podle ustanovení § 242 odst. 3 věty druhé o. s. ř. přihlédl, i když nebyla dovolatelem uplatněna.

Vytýká-li naproti tomu dovolatel soudům, že „akceptovaly návrh nového důkazu (znaleckého posudku) jen ve vztahu k jednomu z účastníků“, čímž se měly dopustit „porušení zásady koncentrace řízení“, činí tak neopodstatněně, neboť ke skutečnostem nebo důkazům, které účastníci uvedli poté, co byl některý z nich vyzván k doplnění rozhodujících skutečností podle ustanovení § 118a odst. 1 až 3 o. s. ř. (jak tomu bylo i v projednávané věci, v níž byl žalovaný po zrušení předchozích rozsudků soudů dovolacím soudem poučen soudem prvního stupně podle ustanovení § 118a odst. 3 o. s. ř. o své důkazní povinnosti k tvrzení, že žalobce pozbyl dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu dosavadní práce vykonávané u žalovaného z důvodu „obecného“ onemocnění), smí soud přihlédnout – jak plyne z ustanovení § 118b odst. 1 věty třetí o. s. ř. – i poté, co nastala tzv. koncentrace řízení.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu není správný. Protože nejsou podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání a ani pro změnu rozsudku odvolacího soudu, Nejvyšší soud České republiky tento rozsudek (včetně akcesorických výroků o nákladech řízení) zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.). Vzhledem k tomu, že důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí i na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil Nejvyšší soud České republiky rovněž toto rozhodnutí a věc vrátil soudu prvního stupně (Okresnímu soudu v Klatovech) k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta druhá o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)